

11. 6. 2019

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Přípustnost nezákonně získaných důkazů v civilním řízení okem Nejvyššího a Ústavního soudu

Soudní síň. Protistrana má evidentně navrch. Soud souhlasně přikyvuje. Situace se jeví beznadějně. Nahrávka, která může zachránit situaci a zvrátit soudní spor ve prospěch klienta nás pálí ve dlani. Tento klíčový důkaz byl ovšem pořízen bez souhlasu osoby, která je na nahrávce zachycena. Je opravdu všechno ztraceno?

Tématem protizákonně získaných důkazů a jejich přípustnosti se v posledních dvaceti letech opakovaně zabýval jak Nejvyšší soud, tak Ústavní soud. První vlašťovkou je rozhodnutí Nejvyššího soudu z roku 1998[1], ve kterém soud formuloval základní tezi, že pokud byl důkaz pořízen nebo opatřen v rozporu se zákonem a současně došlo k porušení práv jiné osoby, takový důkaz je nepřipustný a soud jej neprovede.

V roce 2004[2] Nejvyšší soud řešil přípustnost nahrávky rozhovoru tří rozhádaných společníků, kteří diskutovali situaci ve své obchodní společnosti, a to konkrétně převod nemovitosti z jednoho ze společníků na společnost, přičemž ne všichni o nahrávání rozhovoru věděli. Když měla být posléze tato nahrávka použita jako důkaz u soudu, Nejvyšší soud nebyl tak nekompromisní jako v předchozím případě a formuloval první berličku, o kterou se můžeme opřít. Dle Nejvyššího soudu platí, že: **„Zvukový záznam zachycující projevy, ke kterým dochází při výkonu povolání, při obchodní či veřejné činnosti, zpravidla nelze považovat za zaznamenání projevu osobní povahy; důkaz takovým záznamem v občanském soudním řízení proto není nepřipustný.“** Jelikož se nejednalo o projev osobní povahy, nedocházelo zde k zásahu do osobnostních práv osob na nahrávce, a důkaz byl tudíž přípustný.

EVERSHEDS
SUTHERLAND

Kritérium osobní povahy projevu, a tudíž posouzení, zda došlo k zásahu do osobnostních práv a soukromí osoby, Nejvyšší soud opět zdůraznil v roce 2010[3]. Soudům nižšího stupně vytkl automatickou aplikaci závěrů z rozsudku sp. zn. 21 Cdo 1009/98 bez přihlédnutí k okolnostem konkrétního případu a věc vrátil k dalšímu projednání s tím, že: *„Pro řešení této otázky proto bude nezbytné zejména zjištění, za jakých konkrétních podmínek byly zvukové záznamy pořízeny a zda jejich obsahem jsou projevy osobní povahy, které jsou chráněny § 11 a § 12 občanského zákoníku.“*

Druhou staro-novou berličku v podobě **principu proporcionality** nám dává Ústavní soud ve svém rozhodnutí z roku 2014: *„Použitelnost záznamu rozhovoru pořízeného soukromou osobou bez vědomí nahrávané osoby jako důkazu v příslušném řízení je závislá na poměrování chráněných práv a*

zájmů, které se v této soukromé sféře střetávají. Zásah do práva na soukromí osoby, jejíž mluvený projev je zaznamenán, je ospravedlnitelný zájmem na ochraně slabší strany právního vztahu, jíž hrozí závažná újma (včetně např. ztráty zaměstnání).“ [4] Přípustnost opatření důkazu i za cenu porušení práv jiné osoby zde Ústavní soud přirovnává ke splnění podmínek krajní nouze či nutné svépomoci.

Náš historický exkurz ukončíme rozhodnutím Nejvyššího soudu z léta 2018.[5] Zaměstnanec dostal výpověď z pracovního poměru pro nadbytečnost. Nicméně, s tímto se propuštěný zaměstnanec nehodlal smířit, nezaváhal, a neprodleně se během výpovědní doby pustil do vydírání osob propojených s jeho zaměstnavatelem s cílem opatřit si jiné pracovní místo. Vydírané osoby si obsah schůzek prozíravě nahrály. V návaznosti na toto jednání bylo zaměstnanci doručeno okamžité ukončení pracovního poměru. Bojovný zaměstnanec situaci ovšem opět nenechal být a podal žalobu k soudu na určení neplatnosti jak výpovědi, tak okamžitého ukončení pracovního poměru. V soudní síni vyvstala otázka, zda jsou pořízené nahrávky přípustné jako důkaz, či nikoli, jelikož byly pořízeny bez souhlasu propuštěného zaměstnance, a tady nezákonně.

Nejvyšší soud opět aplikoval princip proporcionality, kdy poměřoval právo na ochranu osobnosti dotčené osoby a právo na spravedlivý proces osoby, která může prostřednictvím takového důkazu prokázat svá tvrzení, co může vést k jejímu úspěchu ve sporu. Na základě této úvahy dospěl Nejvyšší soud v závěru, že použití důkazu opatřeného v rozporu s právními předpisy „ (...) může připadat v úvahu pouze tam, kde má **vést k prokázání skutečnosti, kterou není možné prokázat jinak (pomocí důkazů, které nezasahují do absolutních osobnostních práv dotčené osoby), a kde i další okolnosti případu vedou k závěru, že nelze upřednostnit právo na ochranu osobnosti dotčené osoby před právem na spravedlivý proces (...)**“. V řešeném případě byl tedy důkaz nahrávkou shledán nepřipustným, jelikož obsah rozhovorů bylo možné prokázat výpovědí svědků, tj. osob, které se zúčastnili schůzek s propuštěným zaměstnancem. Nicméně, je zde patrný posun k benevolentnějšímu postoji vůči nezákonně získaným důkazům.

Soud vzal v potaz i rozšířenou legální licenci obsaženou v § 88 odst. 1 občanského zákoníku, který nově umožňuje pořízení nebo použití zvukových nebo obrazových záznamů za účelem ochrany jiných práv nebo právem chráněných zájmů jiných osob. Tato na pohled široce koncipovaná licence míří právě na případy ochrany jiných práv v rámci soudního řízení, a to typicky práva na spravedlivý proces. Nicméně, jak potvrdil i Nejvyšší soud, § 88 občanského zákoníku je potřeba vykládat restriktivně za důsledné aplikace principu proporcionality.

Kdy tedy můžeme použít nahrávku pořízenou bez souhlasu nahrávané osoby? Dle výše uvedené judikatury se můžeme opřít o tři hlavní důvody:

- **Nejedná se o projev osobní povahy**, nahrávka tedy nezasahuje osobnostních práv dané osoby (viz případ rozhádaných společníků),
- **Princip proporcionality**, tj. poměrování dotčených práv a hodnocení, které z nich má v daném případě dostat přednost, a ochrana slabší strany,
- **Nezbytnost důkazu**, tj. zda se jedná zásadní skutečnost, kterou nelze prokázat jinak.

Jak je oku zkušeného právníka jistě zřejmé, výše vymezené důvody nám vůbec nedávají tak jasnou odpověď, jakou bychom si přáli. To, zda budou v konkrétním případě naplněny, či nikoli, bude ve velké míře záviset na uvážení soudu a konkrétních okolnostech případu. Nicméně, vraťme se k původní otázce. Je opravdu všechno ztraceno? Není, i když manévrovací prostor je značně omezen.

Mgr. Jan Krampera,
Partner

Mgr. Paulína Macháčová,
Koncipient

[Eversheds Sutherland Dvořák Hager, advokátní kancelář, s.r.o.](#)

Oasis Florenc
Pobřežní 394/12
186 00 Praha 8

Tel.: +420 255 706 500

-
- [1] Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 10. 1998, sp. zn. 21 Cdo 1009/98 (R 39/1999).
[2] Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 11. 5. 2005, sp. zn. 30 Cdo 64/2004.
[3] Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 23. 6. 2010, sp. zn. 22 Cdo 3717/2008.
[4] Nález Ústavního soudu České republiky z 9. 12. 2014, sp. zn. II. ÚS 1774/14.
[5] Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 14. 8. 2018, sp. zn. 21 Cdo 1267/2018.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)
- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)